

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

14 novembre 2006

PROJET DE LOI**modifiant la loi du 13 juin 1986 sur le
prélèvement et la transplantation d'organes**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. DREZE

Art. 3

Remplacer cet article par la disposition suivante:*«Art. 3. — L'article 6, § 2, de la même loi est remplacé par la disposition suivante:**§ 2. Aucun prélèvement ne peut être effectué sur une personne qui n'est pas en mesure de manifester sa volonté en raison de son état mental.**A titre exceptionnel, le prélèvement de tissus et cellules régénérables sur une personne qui n'a pas la capacité de consentir peut être autorisé si les conditions suivantes sont réunies:**– on ne dispose pas d'un donneur compatible jouissant de la capacité de consentir;*

Document précédent :

Doc 51 **2680/ (2005/2006)** :

001 : Projet de loi.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

14 november 2006

WETSONTWERP**tot wijziging van de wet van 13 juni 1986
betreffende het wegnemen en transplanteren
van organen**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER DRÈZE

Art. 3

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling:*«Art. 3. — Artikel 6, § 2, van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:**«§ 2. Op een persoon die wegens zijn geestes-toestand niet bij machte is zijn wil uit te drukken kan geen wegneming worden uitgevoerd.**Bij wijze van uitzondering kan de wegneming van regeneratieve weefsels en cellen bij een wilsonbekwame persoon worden toegestaan indien de volgende voorwaarden zijn vervuld:**– er is geen compatibele donor die wilsbekwaam is;*

Voorgaand document :

Doc 51 **2680/ (2005/2006)** :

001 : Wetsontwerp.

– le receveur est un frère ou une sœur du donneur;
 – le don doit être de nature à préserver la vie du receveur;
 – le prélèvement a fait l'objet d'une autorisation spécifique et écrite du représentant légal de la personne sur qui le prélèvement sera effectué, son administrateur provisoire ou son plus proche parent;
 – le donneur potentiel n'y oppose pas de refus.».

JUSTIFICATION

Le texte en projet est trop laxiste et ne garantit pas une protection suffisante des personnes n'ayant pas la capacité de consentir. L'amendement vise à aligner les conditions de prélèvement sur celles qui sont fixées dans l'article 20 de la Convention du 4 avril 1997 sur les droits de l'homme et la biomédecine (convention d'Oviedo), comme le suggère par ailleurs le Conseil d'Etat.

Les différences entre le texte en projet et celui du présent amendement ressortent du tableau suivant:

– de receptor is een broer of een zus van de donor;
 – de donatie moet dienen om de receptor in leven te houden;
 – er is met de wegneming specifiek en schriftelijk ingestemd door de wettelijke vertegenwoordiger van de persoon op wie de wegneming zal worden uitgevoerd, door zijn voorlopige bestuurder of zijn naaste familielid;
 – de potentiële donor heeft er geen bezwaar tegen.».

VERANTWOORDING

De ontworpen tekst is te laks en kan de bescherming van wilsonbekwame personen niet voldoende garanderen. Het amendement beoogt de voorwaarden van wegneming in overeenstemming te brengen met de voorwaarden bepaald in artikel 20 van de Conventie van 4 april 1997 over de mensenrechten en de biogeneeskunde (Conventie van Oviedo), zoals overigens door de Raad van State is voorgesteld.

De verschillen tussen de ontworpen tekst en die van dit amendement komen naar voor in de volgende tabel:

Projet de loi et loi actuelle <i>Huidig wetsonwerp en wet</i>	Amendement <i>Amendement</i>
Autorise le prélèvement d'organes <i>Maakt wegneming van organen mogelijk</i>	Interdit le prélèvement d'organes (autorise seulement le prélèvement de tissus et cellules) <i>Verbiedt wegneming van organen (maakt slechts wegneming van weefsel en cellen mogelijk)</i>
Autorise le prélèvement de matériel régénérable ou non régénérable (selon certaines conditions) <i>Maakt wegneming van regeneratieve en niet-regeneratieve stof mogelijk (onder bepaalde voorwaarden)</i>	Interdit le prélèvement de matériel <i>non régénérable</i> dans tous les cas (autorise seulement le prélèvement de matériel régénérable, à certaines conditions) <i>Verbiedt wegneming van niet-regeneratieve stof in alle gevallen (staat slechts wegneming van regeneratieve stof toe, onder bepaalde voorwaarden)</i>
Énumération non cumulative des conditions du prélèvement (voir l'article 6, §1) <i>Niet-cumulatieve opsomming van wegnemingsvoorwaarden (zie artikel 6, §1)</i>	Énumération <i>cumulative</i> des conditions du prélèvement <i>Cumulatieve opsomming van wegnemingsvoorwaarden</i> Conditions supplémentaires au prélèvement: - ne peut être effectué que s'il n'existe pas d'autre donneur compatible jouissant de la capacité de consentir; - ne peut être effectué qu'en faveur d'un frère ou d'une sœur (idem mineurs – art. 7); - exigence de l'écrit (pour l'autorisation du représentant); - absence de refus du donneur. Bijkomende voorwaarden van wegneming: - <i>afwezigheid van andere compatibele donor die wilsbekwaam is;</i> - <i>de receptor moet een broer of een zus van de donor zijn (idem voor minderjarigen – art. 7);</i> - <i>de donatie moet dienen om de receptor in leven te houden;</i> - <i>schriftelijke instemming (door de wettelijke vertegenwoordiger)</i> - <i>geen bezwaar door potentiële donor.</i>

Le présent amendement n'est pas de nature à limiter de façon drastique les potentialités de trouver des organes, tissus et cellules car la différence existant entre la demande et l'offre dépend surtout d'un manque de sensibilisation de la population générale. La limitation des possibilités de prélèvement chez les personnes incapables de donner leur consentement apporte dès lors infiniment plus d'avantages que d'inconvénients.

N° 2 DE M. DRÈZE

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis, libellé comme suit:

«Art. 4bis. — *L'article 7 de la même loi est complété par un § 3, rédigé comme suit:*

«§ 3. *Par dérogation au § 1er, le prélèvement d'organes est interdit sur tout mineur incapable de donner son consentement*».

JUSTIFICATION

L'abrogation du 3° se justifie par l'évolution de la société, comme expliqué dans l'exposé des motifs.

Toutefois, son remplacement par la disposition en projet affaiblit de manière inacceptable la protection des mineurs incapables de donner leur consentement. L'amendement doit être lu en lien avec l'amendement proposé pour l'article 3 du projet. Les deux dispositions proposées par amendement visent à interdire purement et simplement tout prélèvement sur des mineurs incapables de donner leur consentement.

Le présent amendement n'est pas de nature à limiter de façon drastique les potentialités de trouver des organes, tissus et cellules car la différence existant entre la demande et l'offre dépend surtout d'un manque de sensibilisation de la population générale. La limitation des possibilités de prélèvement chez les mineurs incapables de donner leur consentement apporte dès lors infiniment plus d'avantages que d'inconvénients.

N° 3 DE M. DREZE

Art. 6

Ajouter un 4°, rédigé comme suit:

«4°. *Le § 4, alinéa 2, est abrogé*».

Dit amendement beperkt de mogelijkheid om organen, weefsel en cellen te vinden niet op ingrijpende wijze, daar het verschil tussen de vraag en het aanbod vooral te maken heeft met een gebrek aan sensibilisering van de bevolking. De beperking van de mogelijkheid van wegneming bij wilsonbekwamen brengt dus oneindig meer voordelen dan nadelen mee.

Nr. 2 VAN DE HEER DRÈZE

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 4bis invoegen, luidende:

«Art. 4bis.— *Artikel 7 van dezelfde wet wordt aangevuld met een § 3, luidende:*

«§3 *In afwijking van § 1 is de wegneming van organen bij wilsonbekwame minderjarigen verboden.*».

VERANTWOORDING

De opheffing van 3° is verantwoord door de evolutie van de maatschappij, zoals uiteengezet in de memorie van toelichting.

De vervanging ervan door de ontworpen bepaling verzwakt echter op onaanvaardbare wijze de bescherming van wilsonbekwame minderjarigen. Het amendement moet worden samengelezen met het op artikel 3 van het ontwerp voorgestelde amendement. De twee bij amendement voorgestelde bepalingen beogen elke wegneming bij wilsonbekwame minderjarigen zonder meer te verbieden.

Dit amendement beperkt de mogelijkheid om organen, weefsel en cellen te vinden niet op ingrijpende wijze, daar het verschil tussen de vraag en het aanbod vooral te maken heeft met een gebrek aan sensibilisering van de bevolking. De beperking van de mogelijkheid van wegneming bij wilsonbekwame minderjarigen brengt dus oneindig meer voordelen dan nadelen mee.

Nr. 3 VAN DE HEER DRÈZE

Art. 6

Een punt 4° toevoegen, luidend als volgt:

«4° *paragraaf 4, tweede lid, wordt opgeheven*».

JUSTIFICATION

L'abrogation du point 3° du §4 est justifié par la nécessité de ne tenir compte que de la volonté du donneur, et non du proche.

Toutefois, le projet laisse intact le deuxième alinéa qui définit la notion de «proche».

Le présent amendement vise à supprimer cette définition devenue inutile.

Benoît DREZE (cdH)

N° 4 DE MMES TILMANS ET LEJEUNE

Art. 6

Remplacer le 2° comme suit:

«2° il est inséré un dernier alinéa au § 3, rédigé comme suit:

Le Roi organise un mode d'expression de la volonté expresse de toute personne en qualité de donneur.».

JUSTIFICATION

Une loi votée le 4 mai 2006 en non entrée en vigueur insère également un paragraphe 3*bis* qui concerne la déclaration d'opposition et de consentement au don d'organes.

Afin d'éviter toute contradiction, nous insérons le paragraphe proposé dans le paragraphe 3.

Dominique TILMANS (MR)
Josée LEJEUNE (MR)

N° 5 DE MM. GOUTRY ET VERHAEGEN

Art. 3

Dans l'article 6, § 2, proposé, supprimer les mots « , par son administrateur provisoire ».

JUSTIFICATION

Un administrateur provisoire n'est en effet pas compétent pour la personne de son protégé, mais uniquement pour son patrimoine (voir l'article 488*bis* du Code civil qui utilise le terme d'«administrateur»).

VERANTWOORDING

Voor de opheffing van § 4, 3°, wordt als reden aangegeven dat alleen met de wil van de donor rekening moet worden gehouden, niet met die van de nabestaande.

Met het wetsontwerp wordt evenwel niets veranderd aan 3°, tweede lid, waarin het begrip «nabestaande» wordt omschreven.

Dit amendement strekt ertoe die overbodig geworden definitie weg te laten.

Nr. 4 VAN DE DAMES TILMANS EN LEJEUNE

Art. 6

Het punt 2° vervangen als volgt:

«2° in § 3 wordt een lid toegevoegd, luidende:

«De Koning regelt een wijze waarop elke persoon die donor is, zijn uitdrukkelijke wil te kennen kan geven.».

VERANTWOORDING

Ook een op 4 mei 2006 goedgekeurde (doch nog niet in werking getreden) wet voegt in diezelfde wet van 13 juli 1986 een § 3*bis* in, in verband met de verklaring van verzet en instemming inzake orgaandonatie.

Om elke tegenstrijdigheid te voorkomen, willen de indieners de voorgestelde § 3*bis* opnemen in artikel 10, § 3, van de wet.

Nr. 5 VAN DE HEREN GOUTRY EN VERHAEGEN

Art. 3

In het voorgestelde artikel 6, § 2, de woorden « , zijn voorlopige bestuurder » weglaten.

VERANTWOORDING

Een voorlopige bestuurder is inderdaad niet bevoegd voor de persoon van zijn beschermeling, enkel voor zijn patrimonium (zie artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek dat de terminologie «bewindvoerder» hanteert).

N° 6 DE MM. GOUTRY ET VERHAEGEN

Art. 3

Dans l'article 6, § 2, proposé, remplacer les mots «état mental» par les mots «état de santé».

JUSTIFICATION

Cet article doit être mis en concordance avec le Code civil (article 488*bis*). Le terme «état mental» est trop restrictif. Une personne peut également être incapable d'exprimer sa volonté en raison de son état physique.

Nr. 6 VAN DE HEREN GOUTRY EN VERHAEGEN

Art. 3

In het voorgestelde artikel 6, § 2, het woord «geestestoestand» vervangen door het woord «gezondheidstoestand».

VERANTWOORDING

Dit moet overeenkomstig gemaakt worden met het Burgerlijk Wetboek (artikel 488*bis*). Geestestoestand is té beperkend. Iemand kan ook wilsonbekwaam zijn door zijn fysische (lichamelijke) toestand.

Luc GOUTRY (CD&V)
Mark VERHAEGEN (CD&V)